

उपांशुव्रतं निगूढवन्नियमः ॥ १८ ॥ १९ ॥ उपावृत्तः स्वदेशं प्रत्यागतः तक्षशिलादेशविशेषं विजेतुमिति शेषः ॥ २० ॥ एतस्मिन्निति एवं गुरुप्रसादादपेतभयो विजयी उत्तं केन प्रोत्साहितः सर्पसत्रं कृतवा
निति वक्तुं तद्गुरोर्वेदस्य प्रशंसा प्रसंगादितरावपितत्सहाध्यायिना वारुण्युपमन्युप्रस्तौति तेन च गुरुभक्तिमाहात्म्यमत्र मुख्यं प्रमेयं ज्ञेयं धौम्यो नामतः अपोऽस्तीत्यपोदः अग्नक्षस्तस्यापत्यमापोदः अयोद इति
पाठे अयोदः लोहदंतः दच्छब्दात्समासांतोडट् उपाध्यायस्य ते कार्णायसादंता इति वाक्यशेषात् कूरवचा इत्यर्थः ॥ २१ ॥ केदारो महाक्षेत्रांतर्गतं चतुरस्रं तस्य खंडः जलनिरोधभित्तिस्तांबधानबन्धीहि केदा

अस्य त्वेकमुपांशुव्रतं यदेनं कश्चिद्वाहणः कंचिदर्थमभियाचेत्तंतस्मै दद्यादयं यद्येतदुत्सहसेत तो नयस्वैनमिति ॥ १८ ॥ तेनैव मुक्तोजनमेजयस्तं प्रत्युवाच
भगवंस्तत्तथा भविष्यतीति ॥ १९ ॥ सतं पुरोहितमुपादायोपावृत्तो भ्रातृनुवाच मया ऽयं वृत्त उपाध्यायो यदयं ब्रूयात्तत्कार्यमविचारयद्भिर्भवद्भिरिति ॥ तेनै
व मुक्ता भ्रातरस्तस्य तथा चक्रुः स तथा भ्रातृन्संदिश्य तक्षशिलां प्रत्यभिप्रतस्थे तंच देशं वशे स्थापयामास ॥ २० ॥ एतस्मिन्नंतरे कश्चिदृषिर्धौम्यो नामापोदस्त
स्य शिष्यास्त्रयो बभूवुः ॥ २१ ॥ उपमन्युरारुणिर्वेदश्चेतिस एकं शिष्यमारुणिं पांचाल्यं प्रेषयामास गच्छ केदारखंडं बधानेति ॥ २२ ॥ स उपाध्यायेन संदिष्ट आ
रुणिः पांचाल्यस्तत्र गत्वा तत्केदारखंडं बद्धुं नाशकत् ॥ स क्लिश्यमानो पश्यदुपायं भवत्वेवं करिष्यामि ॥ २३ ॥ स तत्र संविवेश केदारखंडे शयाने च तथा तस्मि
स्तदुदकं तस्थौ ॥ २४ ॥ ततः कदाचिदुपाध्याय आपोदो धौम्यः शिष्यान पृच्छत् क्व आरुणिः पांचाल्योगत इति ॥ २५ ॥ ते तं प्रत्युचुर्भगवंस्त्वयैव प्रेषितो ग
च्छ केदारखंडं बधानेति ॥ स एव मुक्तस्तान् शिष्यान् प्रत्युवाच तस्मात्तत्र सर्वे गच्छामो यत्र स गत इति ॥ २६ ॥ स तत्र गत्वा तस्याङ्गानां शब्दं चकार ॥ भो आरु
णे पांचाल्यक्कासिवत्सै हीति ॥ २७ ॥ स तच्छ्रुत्वा आरुणिरुपाध्यायवाक्यं तस्मात्केदारखंडात्सहसोत्थाय तमुपाध्यायमुपतस्थे ॥ २८ ॥ प्रोवाच चैनमयम
स्म्यत्र केदारखंडे निःसरमाणमुदकमवारणीयं संरोद्धुं संविष्टो भगवच्छब्दं श्रुत्वैव सहसा विदार्य केदारखंडं भवंतमुपस्थितः ॥ २९ ॥ तदभिवादये भगवंतमा
ज्ञापयतु भवान्कमर्थं करवाणीति ॥ ३० ॥ स एव मुक्त उपाध्यायः प्रत्युवाच यस्माद्भवान्केदारखंडं विदार्योत्थितस्तस्मादुद्दालक एव नाम्ना भवान् भविष्यतीत्युपा
ध्यायेनानुगृहीतः ॥ ३१ ॥ यस्माच्च त्वयामहं च नमनुष्ठितं तस्माच्छ्रेयो ऽवाप्स्यसि ॥ सर्वे च ते वेदाः प्रतिभास्यंति सर्वाणि च धर्मशास्त्राणीति ॥ ३२ ॥

रेबडुजलप्रवेशेन बीजनाशो मा भूदिति भावः ॥ २२ ॥ नाशकत् शिष्यपरीक्षार्थं गुरुणा योगबलेन जलप्रवाहस्य दुर्बारत्वं संपादनादित्यर्थः ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥
उत्तुर्ध्वं दारयतीत्युद्दालकः रलयोरभेदादुद्दालक इति निरुक्तिः ण्वुल् ॥ ३१ ॥ श्रेयः ऐहिकामुष्मिकसुखमपवर्गश्च सर्वे चेति विनाप्यध्ययनमैकाग्र्येण गुरुमाराधयता सर्वापि विद्यालभ्यत इति भावः ॥ ३२ ॥